

РЕШЕНИЕ

№ 31

гр. Силистра , 09.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СИЛИСТРА в публично заседание на двадесет и девети юни, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Теодора В. Василева
Членове: Добринка С. Стоева
Огнян К. Маладжиков

при участието на секретаря Галина Н. Йовчева
като разгледа докладваното от Огнян К. Маладжиков Въззивно гражданско дело № 20213400500175 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл от ГПК.

Образувано е по две въззивни жалби против Решение № 260034 от 24.03.2021 г. по гр.д.№ 1698/2019 г. на Районен съд Силистра, с което:

- В. ВЛ. СТ. от с. Калипетрово, общ. Силистра, ул. „Ново Петрово“ № 80 е осъдена да плати на ИЛ. Д. К. с ЕГН ***** сумата от 1097,48 лева, представляваща неизплатена част от възнаграждение по договор за изработка, сключен през юли 2019 г., за подмяна на покривна конструкция на сграда, находяща се в с. Калипетрово, ул. „Ново Петрово“ № 80, заедно със законната лихва върху тази сума от 04.11.2019 г. до окончателното ѝ изплащане;
- Отхвърлен е искът за присъждане на възнаграждение по договора за изработка над сумата от 1097,48 лева;
- Прекратено е производството по иска за заплащане на законна лихва върху възнаграждението по договора за изработка за периода от 24.07.2019 до 03.11.2019 г. (в тази част решението е влязло в сила поради необжалване).

Едната въззивна жалба е на ищеца ИЛ. Д. К. с ЕГН *****, който обжалва отхвърлителната част на решението за сумата от 2205,52 лева, явяваща се разликата между присъдените 1097,48 лева и 3300 лева, колкото вече счита че му дължи ответницата. За сумата от 350 лева в отхвърлената част, която е разликата над 3300 лева до предявените с исковата молба 3650 лева – не се обжалва – и решението на първата инстанция в тази част е влязло в сила.

Жалбоподателят излага подробни доводи срещу правилността на първоинстанционното решение в обжалваната част. Твърди наличието на процесуални и материалноправни нарушения и необоснованост на съдебния акт. Моли окръжния съд да прецени събраните доказателства и да отмени решението на районния съд в обжалваната част и да постанови друго, с което да му бъде присъдена сумата от 2205,52 лева. Претендира разноски.

Ответницата не депозира отговор на въззивната жалба на ищеца.

Втората въззивна жалба е на ответницата В. ВЛ. СТ. от с. Калипетрово, общ. Силистра, ул. „Ново Петрово“ № 80, която обжалва решението на РС Силистра в осъдителната част, тъй като счита, че е неоснователно, незаконосъобразно и постановено в противоречие с фактическата обстановка. Излага подробни доводи във формата на изчисления, с които обосновава искането си за отмяна на обжалваното решение в осъдителната част. Претендира разноски.

Ищецът намира въззивната жалба на ответницата за неоснователна и моли да бъде оставена без уважение.

Въз основа на събраните пред първата инстанция доказателства и като съобрази исковата претенция и отговора на исковата молба, оплакванията на жалбоподателите и обясненията им пред настоящата инстанция, Силистренският окръжен съд намира от фактическа и правна страна следното:

Обжалваното решение е валидно и допустимо, но неправилно в осъдителната част, а въззивната жалба на ответницата е основателна; респективно – въззивната жалба на ищеца е неоснователна.

Районният съд е сезиран с иск за неплатено възнаграждение на изпълнителя по договор, сключен през юли 2019 г., за подмяна на покривна конструкция на сграда, находяща се в с. Калипетрово, ул. „Ново Петрово“ № 80. Ищецът К. твърди, че не му е платено цялото договорено възнаграждение, първоначално претендира остатъкът да е 3650 лева. Ответницата признава в отговора на исковата молба, че след частично изпълнение на дължимото от нейна страна възнаграждение е обещала още 3300 лева. С въззивната жалба се претендира разликата над присъденото от районния съд до размера на тази сума от 3300 лева. Следователно спорният въпрос, какво е останало да се дължи на изпълнителя по договора за изработка към момента на завеждане на

иска, е изяснен, благодарение на процесуалната активност на страните и техните изявления: веднъж, ответницата със своето признание; впоследствие – ищецът с необжалване на отхвърлителното решение над размера от 3300 лева.

В тази връзка излишно е да се обсъжда как е било уговорено възнаграждението: с включени материали или не; с допълнително възложена работа или не; с приспадане на част от материалите, които са останали от стария покрив или не; с това кой дължи цената за тези материали и т.н. Нещо повече: дори да се приеме, че част от обстоятелствата, изложени в отговора на исковата молба, биха могли да обосноват възражение за прихващане на сумата по дължимото възнаграждение с насрещни вземания на ответницата за невложени, но платени материали; за продадени, но неплатени цигли; за поправяне на щети по оградата, причинени злоумишлено и т.н. – такова възражение за прихващане липсва в отговора на исковата молба. Поне не личи да е ясно изразено. Не са дадени указания на ответницата да изясни волята си, което има за естествена последица това, че в определението по чл. 146 ГПК не е докладвано възражение за съдебна компенсация с неликвидни вземания. Липсва също така произнасяне в диспозитива на решението, че искът се отхвърля за горницата над 2483 лева, колкото според съда е размерът на неплатеното възнаграждение на изпълнителя; а за разликата над уважените 1097,48 лева до 2483 лева не е проведено разграничение за каква част искът се отхвърля поради уважено възражение за прихващане и за каква част – поради намаляване на възнаграждението, защото изпълнената работа е с недостатъци. Такова разграничение е направено само в мотивите на решението, но за да има сила на пресъдено нещо по отношение на насрещните вземания на ответницата (например за цената на циглите – 265 лева, както е приел районният съд), които са обусловили частичната компенсация, тези вземания трябва да се опишат в диспозитива на решението – аргумент от чл. 298, ал. 4 ГПК. Няма спор в доктрината и практиката, че за да възникне сила на пресъдено нещо относно насрещните права на ответника по чл. 298, ал. 4 ГПК, нужно е по тях съдът да се е произнесъл в решението, разбирано като диспозитив, без да има значение дали ги е признал, или ги е отрекъл. Липсата на такова произнасяне не е явна фактическа грешка, нито е непълно решение, щом още с определението по чл. 146 ГПК не е докладвано, че предметът на делото включва възражение за прихващане с неликвидни вземания и липсва въззивно оплакване за непълнота на първоинстанционния доклад.

Гореизложеното по отношение действията на съда не е защото предметът на въззивната проверка е първоинстанционното решение. Напротив – не е. Предметът на въззивното производство е предявеният иск и насрещните възражения, но само доколкото същите са обхванати от оплакванията във въззивната жалба. В случая в нито една от двете жалби не са наведени оплаквания за непълен или неточен доклад по чл. 146 ГПК във връзка с липсващото в него възражение за прихващане; нито срещу това, че в

диспозитива на решението липсва такова произнасяне. Ето защо и на основание чл. 269, изр. второ от ГПК въззивният съд не следва да обсъжда доводите на страните и събраните доказателства за насрещните вземания на ответницата, с които тя иска намаляване на дължимото възнаграждение на изпълнителя.

Окръжният съд следва да се произнесе единствено по въпроса дължи ли ответницата възнаграждение на ищеца в размер на 3300 лева с оглед наведените в отговора на исковата молба и докладвани от първоинстанционния съд твърдения: че ремонтът на покрива на еднофамилна къща е отговорно начинание и трябва да се спазват определени строителни изисквания; че извършеното ремонтно строителство страда от съществени пороци и е компрометирано по подробно изложени причини, част от които са използването на стари греди, държащи билото на покрива; че има улягане и провисване на задната страна на покрива и чупка по средата и др. Във въззивната ѝ жалба се поддържа, че са налице съществени нарушения на строителните норми и правила, които водят до застрашаване от срутване на част от покрива; описано е подробно в какво се изразява некачественото изпълнение на покривната конструкция; както и че вследствие на извършените сериозни нарушения на строителните норми се е стигнало и до некачествено изпълнение, което води неминуемо до необходимост от демонтаж на съответната част от покривната конструкция и на самия покрив.

Така наведените доводи в отговора на исковата молба и поддържани във въззивната жалба могат да се квалифицират както по чл. 261, ал. 1 ЗЗД, така и по чл. 265, ал. 1 ЗЗД. И двете норми касаят качеството на изработеното от страна на изпълнителя по договора за изработка. Разликата между тях е в степента на годност на изработеното. Ако построенният покрив не е годен за обикновеното или предвиденото в договора предназначение, към което навежда твърдението в отговора на исковата молба, че извършеното ремонтно строителство страда от съществени пороци и е компрометирано – нарушен е чл. 261, ал. 1 ЗЗД; а ако е годен, но има недостатъци, които могат да се поправят – приложим е чл. 265, ал. 1 ЗЗД.

Според въззивния съд реконструираният покрив е изцяло негоден да служи за целите, за които е направен. Тоест, налице е неизпълнение на задължението по чл. 261, ал. 1 ЗЗД от страна на изпълнителя по договора за изработка. Това е така, защото според вещото лице Ганева, и според цитираните от нея чл. 137, ал. 1, т. 5 и параграф 5, т. 42 от ДР към Закона за устройство на територията процесният ремонт се определя като „основен ремонт“, строеж V-та категория, за който се изисква проект и съответно строително разрешение. Ищецът признава пред въззивния съд, че когато се е съгласил да извърши възложената работа, не му е представен проект – инвестиционен, архитектурен или друг. Въпреки че е квалифициран работник

в строителството – според неговите обяснения, има специалност „Строителство и архитектура“ – не дава отговор защо е приел да изпълни работата без проект.

Липсата на проект е довело впоследствие и до некачествено изпълнение на работата. Според вещото лице Г сериозен проблем представлява направата на покрива от стари греди от демонтирания покрив – каквито са установени при огледа от експерта. Тези греди са монтирани на ниво таван, който е паянтов. Лежат върху стари носещи греди от таванската конструкция или в двата края се подпират на такива греди. Проблемът се състои в това, че те поемат част от натоварването на покривната конструкция. Освен употребата на стари греди за изработването на „нов“ покрив, изпълнението на работата е некачествено и поради друга причина – много по-сериозна. Касае се за съществувал тухлен надзид, който ищецът е избрал да събори и да замени с OSB плоскости, които нямат носеща способност. Същият е подложил хоризонтални греди върху старите от тавана и върху тях е пуснал къси вертикални подпори и още един ред хоризонтални греди върху тези подпори. Тази конструкция е заменила съборения тухлен надзид. Върху хоризонталните греди са наковани OSB плоскостите, но на места конструкцията е прекъсната или липсва долната опорна греда. Това изпълнение оказва влияние върху здравината на покривната конструкция, защото покривните ребра лягат върху тези OSB плоскости. При визуален оглед вещото лице е забелязало провисване на покритието в този участък на покрива. Експертът не се ангажира да даде оценка за необходимите разходи за отстраняването на последствията от некачественото изпълнение, защото е нужно да се изиска конструктивно обследване от конструктор-проектант. В изслушването си пред районния съд вещото лице Г дава цветуща, със саркастично-пренебрежителен оттенък, оценка на изпълнената работа и по-конкретно за конструкцията с OSB плоскостите, като я нарича „някаква измислена конструкция“.

Вещото лице Г по повторната техническа експертиза излага същото по отношение здравината на покрива и решението, което е взел изпълнителя. Определя го като нецелесъобразно. Необходимо е тепърва да се демонтират OSB плоскостите, „попчетата“ и носещата греда, да се изгради нов зид върху стария и от вътрешната му страна да се изгради отново носеща конструкция. За разлика от първата експертиза, вещото лице по повторната дава някаква стойност на ремонта за отстраняване на недостатъците.

В тези части на двете експертни заключения, които касаят здравината на покрива, въззивният съд ги приема за достоверни, тъй като са изготвени от компетентни вещи лица с необходимите специални знания. Същите, независимо една от друга, са посетили процесната къща и са огледали изработения покрив, а констатациите им са еднопосочни и непротиворечиви. Единствено по въпроса за остойностяването на необходимия ремонт за

поправка на недостатъците окръжният съд, макар да приема заключението на в.л. Георгиева като правилно, не го взема предвид, защото то включва само труд и материали за: демонтаж на гредоред; тухлена зидария; покривна конструкция от широколистен материал; и обшивка на стрехите с надлъжни плоскости; но не отчита факта, че целият покрив е изграден без проект и без разрешение за строеж. Не се касае за необоснованост на експертното заключение, защото то дава отговор на поставения въпрос, в който не е поставено изискване да се остойности изготвянето на проект, снабдяване с разрешително за строеж, демонтаж на целия покрив и изграждането му наново. По принцип съществуващият строеж се явява незаконен на основание чл. 225, ал. 2, т. 2 от ЗУТ и над него тегне административната угроза за премахването му по реда на чл. 223, ал. 1, т. 8 ЗУТ. Това, разбира се, е въпрос от компетенциите на административните органи, а не на съда по настоящото производство. За последното са от значение двете обстоятелства. Първото, че съгласно нормата на чл. 148, ал. 7 ЗУТ разрешение за нов строеж в недвижим имот, в който съществува незаконен строеж, не се издава докато същият не бъде премахнат или узаконен; и по тази причина, дори ответницата да реши тепърва да узаконява новопостроения покрив, най-вероятно ще се сблъска с логичното административно изискване – първо да трябва да го премахне и едва тогава, след надлежно изготвен проект, да се снабди с разрешителното за строеж. Второто, но не по-малко важно обстоятелство, е, че изграденият без проект покрив, така както го описват вещите лица в експертните си заключения, макар понастоящем да изпълнява някак функциите си, в скоро бъдеще е съмнително дали ще продължи да го прави, заради некачественото изпълнение – дошло като резултат от съборения надзид, употребата на стари греди, „измислената конструкция“ с OSB плоскостите, които нямат носеща способност и т.н.

Съгласно чл. 260 ЗЗД изпълнителят е длъжен да предупреди веднага другата страна, ако даденият му проект или доставеният му материал е неподходящ за правилното изпълнение на работата, и да иска извършване на нужните промени в проекта или доставяне на подходящ материал. На още по-голямо основание, ако липсва проект, когато такъв е необходим, изпълнителят е длъжен да предупреди веднага поръчващия. Не са събрани доказателства ищецът К., който има специалност „Строителство и архитектура“, да е предупредил ответницата С., че за ремонта на покрива се изисква проект. Напротив – самият той признава пред окръжния съд, че изобщо не е коментирана липсата му. Работата без проект и съответно разрешително за строеж освен неблагоприятните административни последици, до които води, е причината за некачественото изпълнение. Затова съдът намира, че в нарушение на чл. 261 ЗЗД ищецът К. не е изпълнил работата така, че тя да бъде годна за обикновеното или предвиденото в договора предназначение. Касае се за толкова некачествено изпълнение, което се приравнява на пълно неизпълнение. В този случай възнаграждението от 3300 лева, за което ответницата е предполагала, че е останала задължена,

когато го е обещала, се явява недължимо от нейна страна. Тази сума щеше да е дължима, ако изпълнената работа беше годна за обикновеното или предвиденото в договора предназначение.

Договорът за изработка (чл. 258-269 ЗЗД) по принцип е неформален, но когато е за дейности в строителството, между възложителя и строителя трябва да се сключи писмен договор, а строежът трябва да се изпълни в съответствие с издадените строителни книжа – чл. 163, ал. 1 ЗУТ. Дейностите в строителството трябва да се подчиняват на императивните разпоредби на ЗУТ, каквото е изискването за строително разрешение и предхождащ го проект. Последният неминуемо е следвало да съдържа обема на ремонтните работи и технологията, по която да бъдат изпълнени, така че да не оставя място за

избор на различно решение от страна на изпълнителя. Императивността (задължителността) на изискването за проект и разрешително за строеж следва от особените цели по чл. 137 ЗУТ за категоризацията на строежите: да се отчитат характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация на строежите, т.е. за осигуряване на безопасността. Императивните разпоредби винаги са част от т.нар. естествено съдържание на договора. Той е валиден дори когато контрагентите не са се уговорили за обстоятелствата, които законът поставя като изискване за изпълнението му, защото тези изисквания са нормативно задължителни и страните не могат да се отклоняват от тях. В този ред на мисли дори ответницата да е настоявала работата да се извърши без проект и разрешително, което обстоятелство нито се твърди, нито има събрани доказателства в тази насока, то ищецът не е следвало да предприема действие по изпълнение на устно сключения договор. Аргумент в подкрепа на този извод е административнонаказателната санкция по чл. 232, ал. 2 ЗУТ за лице – участник в строителството, което извършва, разпорежда или допуска извършването на незаконен строеж; без да е предвидено изключващо отговорността обстоятелство – незаконното строителство да е по съгласие и настояване на възложителя. Оттук следва и другият извод, че след като изпълнението по договора за изработка е било в нарушение на императивните разпоредби на ЗУТ, няма как да е основателен доводът, че ответницата С. е приела изпълнението без забележки. Първо, такова приемане, дори да беше направено, би било недействително: законът не позволява по съгласие на страните да се нарушават императивни норми на закона, които са установени в обществен интерес – чл. 26, ал. 1, пр. 1 вр. чл. 44 ЗЗД. Второ, за такова приемане не са събрани доказателства. Напротив: още в исковата молба се сочи, че споровете са започнали в заключителния етап на работата, т.е. преди довършването ѝ. Трето, като скрити недостатъци могат да се причислят липсата на проект, липсата на разрешително и некачественото изпълнение, защото за тяхното узнаване са необходими специални знания, с които възложителката С. не разполага, или поне не се твърди и не е доказано обратното. Скрытите недостатъци обаче са известни на ищеца, като специалист в строителството, и затова ответницата С. не е

дължна предварително да го е уведомила за тях, че да е допустима защитата ѝ с възражение – арг. от чл. 246, ал. 2 ЗЗД.

Относно приемането на работата Върховният касационен съд е имал повод да се произнесе в Решение № 48 от 31.03.2011 г. по т.д. № 822/10 на ВКС, ТК, II-ро т.о. по материалноправния въпрос: следва ли извършената работа по договора за изработка с предмет строително-монтажни работи на сграда или части от нея в груб строеж да бъде изрично приета, за да се дължи възнаграждение и за това приемане важат ли правилата на чл.170 от ЗУТ. Разбира се, втората част на въпроса не е относима към настоящия казус, защото правилата по чл. 170 от ЗУТ предпоставят наличието на разрешително за строеж, респективно и на проект. В отговора на правния въпрос обаче ВКС казва, че във всички случаи, когато се касае за строителни обекти, за да се дължи плащането на възнаграждение по чл. 266 ал.1 от ЗЗД на изпълнителя, осъществените от него на място строително-монтажни работи следва да отговарят ...и **на съответните строителни правила и норми, съобразно с изискванията на разпоредбите на чл. 169 ЗУТ.** Част от изискванията на чл. 169, ал. 1 ЗУТ, които не са спазени от ищеца К. по отношение на процесния покрив са по т. 1 – механично съпротивление и устойчивост. В това отношение и двете вещи лица са категорични, че премахването на надзида, поставянето на OSB плоскости като носещи елементи, които обаче нямат такива качества, подробното им описание как е изпълнена конструкцията на строежа и констатираното от тях провисване на част от покрива, са достатъчни за окръжният съд и не са необходими допълнителни експертизи, за да заключи, че не са спазени изискванията на чл. 169, ал. 1, т. 1 ЗУТ. Доказателство за липсата на устойчивост на покривната конструкция са изказванията на вещото лице Георгиева, част от които под формата на реторичен въпрос към ищеца К. как може всъщност тази конструкция, която е направил, да е устойчива. А неговото обяснение е, че след като е видял, че трябва да се надзижда, да се направи тухлена зидария, тези OSB плоскости са поставени временно. Излиза, че според самия ищеца работата, която е поел да изпълни и за която претендира възнаграждение, още не е довършена; но тя, според окръжния съд, няма и как да се довърши законосъобразно, без да има проект и разрешително за строеж.

С оглед на гореизложеното въззивната инстанция намира, че ищецът К. няма право на претендираната като неплатена част от възнаграждението (3300 лева) по договора за изработка и като е осъдил ответницата да му плати 1097,48 лева, Силистренският районен съд е постановил неправилен съдебен акт в тази част, който следва да се отмени и да се постанови отхвърлително решение за съответната част от исковата претенция. В останалата част решението като краен резултат е правилно и следва да се потвърди.

По разноските:

Първоинстанционното решение следва да се отмени още в частта, с

която В.С. е осъдена да плати на И.К. 403,21 лева за сторените от него разноси. Същият следва да се осъди да плати на В.С. още 473,57 лева (разликата до 1575 лева, при осъждане за 1101,43 лева) за разноси в първата инстанция; и 625 лева (600 лв за адвокат и 25 лв за държавна такса) за разноси пред въззивната инстанция.

Водим от горните съображения, Силистренският окръжен съд,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 260034 от 24.03.2021 г. по гр.д.№ 1698/2019 г. на Районен съд Силистра В ЧАСТТА, с която В. ВЛ. СТ. от с. Калипетрово, общ. Силистра, ул. „Ново Петрово“ № 80 е осъдена да плати на ИЛ. Д. К. с ЕГН ***** сумата от 1097,48 лева, представляваща неизплатена част от възнаграждение по договор за изработка, сключен през юли 2019 г., за подмяна на покривна конструкция на сграда, находяща се в с. Калипетрово, ул. „Ново Петрово“ № 80, заедно със законната лихва върху тази сума от 04.11.2019 г. до окончателното ѝ изплащане; както и В ЧАСТТА, с която В.С. е осъдена за разноси в полза на И.К. в размер на 403,21 лева; като вместо това

ОТХВЪРЛЯ иска на ИЛ. Д. К. с ЕГН ***** против В. ВЛ. СТ. от с. Калипетрово, общ. Силистра, ул. „Ново Петрово“ № 80 за сумата от 1097,48 лева, представляваща неизплатена част от възнаграждение по договор за изработка, сключен през юли 2019 г., за подмяна на покривна конструкция на сграда, находяща се в с. Калипетрово, ул. „Ново Петрово“ № 80, заедно със законната лихва върху тази сума от 04.11.2019 г. до окончателното ѝ изплащане; и

ПОТВЪРЖДАВА решението В ЧАСТТА, с която е отхвърлен искът на И.К. за разликата над 1097,48 лева до 3300 лева.

Първоинстанционното решение в отхвърлителната част за 350 лева, явяваща се разликата над 3300 лева до претендираните с исковата молба 3650 лева, както и в прекратителната част за законната лихва за периода 24.07.2019-03.11.2019 г., е влязло в сила поради необжалване.

ОСЪЖДА ИЛ. Д. К. с ЕГН ***** да плати на В. ВЛ. СТ. от с. Калипетрово, общ. Силистра, ул. „Ново Петрово“ № 80 сумата от 473,57 лева (четиристотин седемдесет и три лева и петдесет и седем стотинки) – останалата част от разносните по гр.д.№ 1698/2019 г. на СсРС; и сумата от 625 лева (шестстотин двадесет и пет лева) – разноси по в.гр.д.№ 175/2021 г. на СсОС.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____